

ת ש ו ר ב ה

לאלישבע —

ב.העובד הציוני, ב.הבוקר" וב.דבר" נתפרסמו כמה מכתבי-קטרוג על יומני „בנורים ובמתחרת" בתשובתי למכתבך שנתפרסם ב„דבר" תהיה גם תשובה לדברי חבריך שנתפרסמו בשני העתונים האחרים.

האמת היא שתורת אני לספל בדברים אלה מתוך כאב ורק משום שאנוסה אני לכך. סבורה הייתי שאין השעה כשרה להעלות את פרטי היחסים שהיו קיימים איפועם בתנועת המתחרת החלוצית בפולין. יש בכך משום המעטת הדמות של התנועה שעמדה על נפשה במסיבות כה טרגיות, אך באתם, את וחבריך, וכפיכם עלי לעסוק בכך.

ומה אשר יש לי להשיב לך:

אם את, אלישבע, מטיבה להכירני הרי ודאי שיודעת את כי בבואי לבנון הייתי צעירה מאוד. הייתי או מנותקת מכל קרובי. רק במקרה הביאני הגורל לעיר זו, ואני או עדין רחוקה וזרה לשאלותיה ומבנה של התנועה החלוצית בימים ההם. לאחר כל מה שעבר עלי מצאתי חבורת גדולה בקרב חברי קיבוץ בנין והייתי מוכנה ללכת למענם באש ובמים. זיכני משום-מה הגורל וגשארתי בחיים. בבואי לארץ ראיתי חובה לעצמי כלפי החברים שנפלו, לספר ממה שעבר עלינו, על חברי הקרובים ביותר ועלי. כי אני הגעתי לחוף והם לא הגיעו, לא „היסטוריה" כתבתי, ולא זו היתה מגמתני. לא נחבונתי לכתוב תולדות כל ארגון וארגון, כי הייתי רחוקה משאלות אלו, ובוודאי שלא היתה לי כל כוונה לפגוע בכבודו של התנועה זו או אחרת. אכן, יודעת אנכי, כי אילו היו נותרים בחיים הרשל, פרוסקה או צבי והיו זוכים לפרסם את אשר ראו וידעו מכל מה שעבר על היהודים בימי הכיבוש הנאצי — מובטחני שהיו מספרים הרבה יותר ממני, וסיפורם היה רבי צדני יותר, הם, שהיו ראויים לכתוב „היסטוריה", עקב מעמדם ומפעלותם בתינועה החלוצית ובציבור היהודי. ואילו אנכי סיפרתי ביומני את אשר עבר עלי ועל חברי. וחזרת וקובעת כי המצט שסיפרתי ביומני הוא אמת גמורה והגני מוכנה כל שעה להולית זאת בפני כל בירור ציבורי מוסמך.

אכן, מזורה תביעתך כי אספר על חברי שלא ידעתיים. אילו היה בא חבר מן „הנוער הציוני" והיה מפרסם יומן מן הימים ההם ולא היה מזכיר בו את שמי — וקרוב לודאי שלא היה מזכירני — האם הייתי מעלה על דעתי לרוש את „עלבונני" ולראות בכך פגיעה בי או בתנועתי?

את מרשיעה אותי באידיוקים כאלה שהם משלעצמם ודאי טפלים לגמרי לעומת כל מה שעבר בשנות המלחמה על היהודים בפולין ובאירופה. את מהפשת ומגלה אידיוקים כביכול כדי לפסול את ספרי מבלובל ומתוך כך את שמה בפי דברים שלא כתבתם ולא אמרתם מעולם.

היכן כתבתם בספרי ש„לא רצינו להכנס לגיסו ותפישנו דרכים להסתתר או להסי" תדר מחוץ לתחומינו"?

היכן מצאת יאת אשר מצטטת בי בזכי למביה „שרר שקט ושבועת רצון מן הגאות הכלכלית (כביכול) שהיתה נחלתם של התמוזים היהודים"?

מאשימה את אותי בהעלמת האמון שגני תך על ימדדי בנידן. במה איפוא את תרשלת

ביז שרציתי להעלים בכוונה את אסון הגירוש שחל זמן רב בטרם בואי לבנין? תרש אדם שיקרא ביומני ויאשימני בתתי לקת אמת אכזרית או העלמתה בשראיתיה כמו עיני או הניתה מכשרי?

את שואלת אותי מדוע לא הוכרתי את „נסיעתם של 5 חברים (ובניהם 4 מהנוער הציוני) להביא נשק". עשרות חברים עסקו במלאכה זו ומודה אני שאינני יודעת עד היום את כל שמותיהם. הן הפעולה הזו היתה סודית, כיתר פעולות-המתחרת, ולא רק אשר עשו חברי הנוער הציוני בלבד לא העליתי על הכתב, כי אם גם אשר עשו חברי, אשר אתם הייתי במחיצה אחת כל אותה תקופה.

בפולמוס דברייך את פגיעה עד כדי העלאת ענין הנשק שבו השתמשו פרומי קה וחבריה. לא אכרך לפולמוס בענין כה קדוש. צר לי שנאלצת אני לקבוע כי אשר כחבת בנידון זה איננו אמת, ואהיה נכונה להוכיח זאת אם אדרש לכך. הוא הדין ביחס לדברייך בענין הצלת הרשל.

על דבר אחד אני מצטערת: כי על מפעלות-הגבורה של חברייך נודע לי ולשאר אר קוראי העתון רק אנכי הנסיון לפסול את הכתוב ביומני. חכרי ואני סבורים היינו שחובה מוסלת על כל מי שגותר בחיים וזכה להגיע לחוף הפולדת לספר על כל אשר עבר עליו ועל חבריו לכל ירד זכרון האנשים היקרים למיון.

את אומרת כי לא אמת היא מה שסיפרתי על ב. שסירב לעזור לנו, אך אין את מוכיחה זאת. ייתכן מאוד כי ב. עשה גדולות במתחרת ולא אחת השליך נפשו מנגד למען הציל יהודים. אולם בדידי היה הדבר וסיפרתי אותו בלי כל כוונה לפגוע בכבוד אדם שאיננו עוד בחיים. והריני מוכנה להוכיח לדברי עוד יות של חברים אחרים.

ובאשר להברחת הגבולות — הרי את בעצמך מודה כי לא היתה עזרה מס' פיקה מצדכם ותולת את הדבר כחירוף שאינו מתקבל על הדעת כי „לא רצינו לקבל את הצעותיכם", כיון שה„צנין היה מסוכן ולא בטוח ויקר ולא ברור די צרכו וגם מסוכן". ותאם כל מה שהיה מחוץ להברחת גבולות היה „חלק", היה „בטוח וזול" והיה „ברור" לגמרי? האפי שר להעלות על הדעת כי לא היינו מקבליים את הצעותיכם בשעת שהיינו היו חלזיים לנו מנגד? מה טוב כי הגורל האיר פניו ועלה בידכם להציל כמה עשרות חברים מתנועתכם, אבל מצד שני העובדה שהצלחנו רק זמן-מה אחריכם למצוא בעצמנו דרך-הצלה עלתה ביוקר רב לכולנו.

לבסוף את מזכירה איזה בירור שהתי קיים כביכול נגדי בבואפשט ואיך מן צאת לנתון להזכיר מה היה צריך לברר שם. אך איזה בירור היה שם? מי ומי היו ה„בוררים"? ומי סמך את ידם? האם שאלו את פי בענין זה? האם צד בדין יכול לקבוע בעצמו את הדינים? אפס כל-אונת ענין הוא טפל מעיקרו. מעשה שהיה שהאשמתני בשיחה פרטית אחת מחברותיכם שהתוכרה לי בזמן החמור ביותר של חיי, משישבתני בכית-הסוד במיסלביץ והייתי צפויה קל רגע למות. באקראי פגשתי חבר משלכם בהונגריה והודיעני על בירור שאתם אומרים לערוך בענין האשמה שהטחתי כלפי אותה חברה. מבלי להיכנס לפרטי הדבר הנני מודיעה כי מוכנה אני להופיע בפני כל בירור ציבורי מוסמך. מוכנה אני לכך כל שעה. ולבסוף: סבורה אני שמוטב לכולנו לסיים את הפרשה הזו ואני רק מצטערת שגם עתון פועלי איי ראה צורך לתת לה מקום מעל עמודיו. הרי לא את החיכוכים ולא את הליקוים שהיו גם במתחרת התינוצית עלינו להנחיל לציבור ולא עליהם נחנך את הדור. המתחרת החלוצית קידשה בחייה ובמותה את שם ישראל וארץ ישראל, וביומני אמרתי, אנכי סיפור קוררתי אני, לספר משהו מן המתחרת הזו לא היסטוריה כתבתי, אלא חוויותי אני סיפרתי. וזכה נתתי את אשר לבולתי לתת. יבואו אחרים, ובניהם בעלי מכתבי-הקטרוג עלי, וייטיבו לעשות ממני. מכל מקום, בשבילי ובחיימה עתה הפרשה של טענות ומענות על גבי העתונות. ואם מותר לי להשיא לך ולחננעתך עצה — אל תעסקי גם אתם בהאשמות כלפי אחרים, כי אם ספרת את אשר עשיתם ונדע בולנו.

רגינה